

ABORDAREA BIOETICĂ A PACIENTULUI HEPATIC CRONIC

Andrei Frățescu

Conducător științific: Stela Spînu

Catedra de filosofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Starea psihosocială a pacienților după aflarea diagnosticului de grav bolnav este o provocare atât pentru personalul medical, cât și pentru pacient. Acesta poate reacționa în mod diferit, fiind influențat de următorii factori: particularitățile de personalitate, resursele emoționale și de sprijin disponibile, caracteristicile bolii, tratamentul asociat. Totodată, pacienții se pot confrunta cu o serie de reacții emoționale și ajustări psihosociale. **Scopul lucrării.** Studiarea schimbărilor de stare psihosocială a pacienților după aflarea diagnosticelor grave, analiza schimbărilor de caracter și a reacțiilor posibile pe parcursul tratamentului. **Material și metode.** Au fost analizate mai multe aspecte ale comunicării cu pacienții grav bolnavi sau aflați în îngrijiri paliative, fiind aplicate o serie de metode: documentarea, chestionarea, studiul comparativ, analiza și sinteza, studiul de caz, metoda hermeneutică. **Rezultate.** Indiferent de statut, viața socială și economică a persoanelor, aflarea unui diagnostic grav duce la diferite reacții din partea pacienților. Primirea unei vești triste despre o boală gravă poate determina o reacție inițială de șoc și negare. Pacienții pot avea dificultăți în a accepta sau înțelege gravitatea bolii, pot fi sceptici, neîncrezători, punând la îndoială noua situație, cu care se confruntă. Pacienții pot exprima o gamă largă de emoții intense, inclusiv anxietate, tristețe, furie, frustrare și disperare. Este normal să apară stări de neliniște și depresie, având în vedere impactul psihologic al diagnosticului. Vestea unei boli grave poate determina pacienții să-și reevalueze prioritățile și valorile personale. Pot apărea întrebări legate de sensul și esența vieții, calitatea relațiilor interpersonale, obiectivele pe termen lung. Mulți pacienți grav bolnavi dezvoltă o reziliență și o forță interioară remarcabilă în fața provocărilor asociate cu boala. **Concluzii.** Este important să subliniem faptul că fiecare persoană este unică în felul său și va avea propriile reacții la aflarea unui diagnostic grav. Unele persoane pot găsi o forță interioară și resurse pentru a face față și a se împăca cu situația nou creată, în timp ce altele pot avea reacții imprezvizibile, indiferent de temperament și gândire pozitivă. **Cuvinte-cheie:** pacient grav bolnav, îngrijiri paliative, aflarea diagnosticului, esența vieții, reacții adverse.

THE BIOETHICAL APPROACH OF THE CHRONIC HEPATIC PATIENT

Andrei Frățescu

Scientific adviser: Stela Spînu

Department of Philosophy and Bioethics, Nicolae Testemițanu University

Background. The psychosocial state of patients after being diagnosed with a serious illness is a challenge for both the medical staff and the patient. It can react differently, being influenced by the following factors: personality characteristics, available emotional and support resources, characteristics of the disease, and associated treatment. At the same time, patients may experience a series of emotional reactions and psychosocial adjustments. **Objective of the study.** Studying the changes in the psychosocial state of the patients after finding out the serious diagnoses, the analysis of character changes and possible reactions during the treatment. **Material and methods.** Several aspects of communication with seriously ill patients or those in palliative care were analyzed, applying a series of methods: documentation, questioning, comparative study, analysis and synthesis, case study, and hermeneutic method. **Results.** Regardless of the status, social and economic life of people, finding out a serious diagnosis leads to different reactions from patients. Receiving sad news about a serious illness can cause an initial reaction of shock and denial. Patients may have difficulty accepting or understanding the seriousness of the disease, they may be skeptical, distrustful, questioning the new situation they are facing. Patients may express a wide range of intense emotions, including anxiety, sadness, anger, frustration, and despair. It is normal to experience anxiety and depression, given the psychological impact of the diagnosis. The news of a serious illness can cause patients to reevaluate their personal priorities and values. Questions may arise related to the meaning and essence of life, the quality of interpersonal relationships, and long-term goals. Many seriously ill patients develop remarkable resilience and inner strength in the face of the challenges associated with the disease. **Conclusions.** It is important to emphasize that each person is unique in their own way and will have their own reactions to learning a serious diagnosis. Some people can find inner strength and resources to cope and come to terms with the newly created situation, while others can have unpredictable reactions, regardless of temperament and positive thinking. **Keywords:** seriously ill patient, palliative care, finding out the diagnosis, the essence of life, side effects.